

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf De Verwondering

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

September 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties. De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Lisa Masseling.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

In 2024 richten we ons op: Implementatie nieuwe kind volgsysteem. Onderlinge communicatie verbeteren, visie breed dragen.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor onze locatie betekent dit 96,7 uur per jaar.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We heten alle kinderen welkom en noemen de kinderen bij binnenkomst bij de naam en kijken de kinderen even aan.
- We zeggen 'sorry' als we iemand pijn doen.
- We nemen de tijd voor de kinderen als ze de aandacht nodig hebben, voor een knuffel, even op schoot zitten of een praatje willen maken. We passen ons aan het tempo van het kind aan, en geven het de tijd om te reageren.
- Als een kind verdriet heeft bij het afscheid nemen benoemen we dit naar het kind. We geven het kind de ruimte om te huilen en helpen het kind op weg om te gaan spelen.
- We benoemen bij het verschonen stap voor stap wat we gaan doen. Zo weet het kind wat hij/zij kan verwachten en wordt de situatie voorspelbaar. We verschonen een kind tegelijk op de mat zodat er rust is en voldoende aandacht.
- Bij afwezigheid van de vaste pedagogisch medewerker kiezen we ervoor om diensten te ruilen, zodat de groep door een vaste pedagogisch medewerker wordt geopend.
- Als een kind jarig is, vieren we de verjaardag op de groep met elkaar en we hebben daarbij een speciaal ritueel. We beginnen met een verjaardagsmuts voor de jarige en we zingen de jarige toe. Een gezonde traktatie mag door de ouders meegegeven worden. Als laatste ontvangt de jarige een cadeautje. Wij maken foto's van de viering en sturen deze naar de ouders. Wordt een kind vier jaar en is er een afscheid dan zijn ouders van harte welkom om hierbij aan te sluiten.
- Een baby word gedurende dag door een vaste pedagogisch medewerker verzorgd.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- We geven regelmatig kinderen individuele aandacht door samen een activiteit te doen, boekje te lezen, samen te puzzelen etc. Om zo optimaal gebruik te maken van de contactmomenten zonder onnodige afleidingen.
- Tijdens de verzorg momenten proberen wij de baby's zoveel mogelijk persoonlijke aandacht te geven. Dit doen wij door fruit en groente hapjes op schoot te geven.
- Of tijdens het verschonen van een luier extra aandacht te geven.
- Tijdens het spelmoment vinden we contact erg belangrijk en gaan dan ook bij de kinderen zitten.
- We letten goed op de non-verbale communicatie van de kinderen. Door dit zo goed mogelijk te interpreteren en ons handelen daarop af te stemmen.
- We benoemen de situaties die zich voordoen, zodat de kinderen 'begrijpen' wat er is gebeurd of gaat gebeuren.
- Wanneer we met kinderen praten, doen we dit bij voorkeur op ooghoogte.
- We maken gebruik van het digitale kindvolgsysteem van Gouwe Academie (voorheen ParnasSys). Dit kindvolgsysteem biedt onze pedagogisch medewerkers prettige ondersteuning bij het volgen van een kind. Bovendien voorziet het onze medewerkers van verdiepende informatie. Daarnaast is het systeem bereikbaar via het Ouderportaal, de applicatie waar KION mee werkt om te communiceren met ouders over hun kind(eren). Eens per jaar worden er oudergesprekken gevoerd om de ontwikkeling van het kind te bespreken.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We stimuleren kinderen zoveel mogelijk om dingen zelf te doen; denk hierbij aan zelf de kleren uit trekken voor het slapen gaan, klimmen op de commode of zindelijk worden. Is het kind er niet aan toe, dan is het niet verplicht om te oefenen. Het kind heeft hier zelf de regie in.
- Kinderen mogen zelf yoghurt eten en hun boterham smeren wanneer ze dit kunnen.
- Kinderen kiezen zelf of ze deelnemen aan een activiteit. We betrekken ze, maar dwingen niet.
- Het aanbod van de activiteiten worden aangepast aan de behoefte, ontwikkeling en interesse van het kind.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Elke groep is ingericht met 'rijke' hoeken. De kinderen kunnen zelfstandig spelen in deze hoeken. Het spel materiaal in deze hoeken ondersteunt het spel en is door de kinderen zelf te pakken.
- Bij het uitwerken van de thema's proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij de beleving van de kinderen. De activiteiten die we aanbieden, materialen die we gebruiken en de inrichting van sommige hoeken hangen zoveel mogelijk hiermee samen. Dit geeft een grotere samenhang in het aanbod en de mogelijkheid dieper in te gaan op een onderwerp om kinderen meer ervaringen op te laten doen, meer te ontdekken en om de woordenschat van de kinderen te vergroten. We sluiten zoveel mogelijk bij de thema's van school aan.
- Peuters krijgen zowel vrije spelmomenten als keuzemomenten aangeboden. De keuzeactiviteiten zijn afgebakende activiteiten waaruit gekozen mag worden. Daaronder valt ook de kleine kring waarbij het accent ligt op het oefenen van bepaalde vaardigheden en waarbij het thema verder wordt uitgediept.
- De vrij-spel momenten met de baby's bestaan veelal uit zelf ontdekken.
- Wij laten ons inspireren door Emmi Pikler en bieden een veilige, uitdagende en op leeftijd afgestemde omgeving. Ieder kind kan uit eigen beweging actief spelen met speelgoed/materiaal dat wij aanbieden en aan de drang tot onderzoek tegemoetkomt.
- We hebben bij voorkeur passief speelgoed wat geen geluid maakt. Passief speelgoed zorgt ervoor dat kinderen actief worden. Dit kan door beweging maar ook door actief te denken.
- We sluiten regelmatig aan bij school en gaan hier dan 'spelen' met de oudste kinderen. Op deze manier raken de kinderen vertrouwd met school.
- Gedurende de dag wisselen we steeds van speelgoed. Hierdoor raken de kinderen niet verveeld en wordt er gericht met het speelgoed gespeeld. Hierbij kijken we naar de behoeftes van de kinderen.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We houden ons zoveel mogelijk aan het dagprogramma en vertellen de kinderen wat we gaan doen.
- We nemen duidelijk afscheid van de ouders en elkaar door te zwaaien of gedag te zeggen.
- Door middel van liedjes en het benoemen ervan, laten we de kinderen tijdens overgangsmomenten weten wat we gaan doen, bijvoorbeeld bij opruimen en fruit eten.
- Bij de baby's kiezen wij ervoor om het speelgoed in een gesloten kast op te bergen. Gedurende dag bieden wij steeds ander speelgoed aan. Dit is een bewuste keuze. Zo kunnen we de rust bewaren en leren kinderen bewuster met het materiaal om te gaan. Er is één open kast waarin speelgoed staat dat kinderen altijd kunnen pakken.
- Soms is er een stagiaire in de groep. De opleiding die een stagiaire volgt en het niveau dat hij of zij hierin bereikt heeft, bepaalt de mate waarin zij of hij ondersteuning mag bieden bij het activiteitenaanbod en de begeleiding van de kinderen. De stagiaires zijn in principe boventallig (extra). De stagiaire (pedagogisch werk) doet onder begeleiding van de pedagogisch medewerker mee aan alle onderdelen van het programma. Afhankelijk van de vorderingen in de stage neemt zij het initiatief bij de kring, bereidt ze het activiteitenprogramma mee voor en begeleidt zij de activiteiten. Een stagiaire oefent met het kind-volg-systeem. Daarnaast verricht de stagiaire allerlei voorkomende ondersteunende taken. Als de clustermanager en de werkbegeleider vinden dat de stagiaire in staat is om onder toezicht zelfstandig verantwoordelijk te zijn voor de groep, kan zij, incidenteel en onder vastgestelde voorwaarden uit de cao Kinderopvang, worden ingezet naast een gediplomeerd pedagogisch medewerker.
- Een kind kan van de Vuurvliegjes kan doorstromen naar de Krekels (peutergroep) of de Spinnetjes (verticale groep). Met de doorstroom verandert de mentor (eerste en tweede) van het kind en dat wordt vastgelegd in het ouderportaal. Meestal vindt dit plaats rond zijn of haar tweede verjaardag.
- Bij baby's volgen we zoveel mogelijk het ritme vanuit huis. Dit stemmen we af met ouders.
- We leren de kinderen dat er na het spelen ook opgeruimd dient te worden. We zingen samen het 'opruim' lied, en stimuleren alle kinderen om mee te helpen met het opruimen,

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- We stimuleren de kinderen om samen te spelen, we hebben ook een keuzemoment.
- Als een kind moeite heeft om tot spel te komen en rond blijft dwalen, helpen we dit kind om tot spel te komen. Dit doen we door een spel samen op te starten en andere kinderen erbij te betrekken. Als het spel op gang is trekken we ons terug en houden in de gaten of het kind samen met de andere kinderen blijft spelen.
- De kinderen mogen kiezen in welke speelhoek zij willen spelen. Zo vormt zich dan elke keer weer een andere samenstelling van kinderen in het groepje. De kinderen spelen in rust met elkaar en dit sluit aan bij de behoefte van het kind.
- Vaak kiezen we ervoor om bij de Krekel- en Spinnengroep aan twee tafels te gaan zitten tijdens het eetmoment om zo de rust te creëren en de pedagogisch medewerkers ook meer aandacht hebben voor het onderlinge contact en de zelfredzaamheid.
- We leren de kinderen, door met andere kinderen te praten, problemen kunnen worden opgelost. Als een kind iets niet wil, zeggen we tegen de ander, “stop hou er mee op”.
- Wanneer kinderen fijn samen spelen, benoemen we dit en geven we de kinderen een compliment.
- De oudere kinderen mogen helpen, waarbij het kan, met het verzorgen van de baby's. Denk hierbij aan een stukje brood geven, fles vasthouden.
- Baby's leggen we soms naast elkaar op de grond of in de box. Samenspel is niet aan de orde, maar onbewust stimuleren we zo de positieve contacten tussen de baby's.
- We hebben oog voor vriendschappen. Kinderen mogen kiezen met wie ze willen spelen en naast wie ze willen zitten.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren de kinderen dat ieder kind uniek is. Als kinderen iets opmerken over anderen wat in hun ogen negatief is, buigen we dat om door het positief te benoemen.
- Het heeft niet onze voorkeur dat kinderen speelgoed van thuis meenemen. Kies je hier toch voor dan is het op eigen risico. Andere kinderen mogen hier ook mee spelen en anders wordt het in het eigen vakje gelegd.
- We zijn zuinig op het speelgoed en ruimen alles weer op als we ermee uitgespeeld zijn. Speelgoed wat kapot is en niet meer te repareren is, gooien we weg.
- We gebruiken speelgoed en materialen waarvoor het bedoeld is.
- We leren de kinderen om te kijken naar de natuur en de wisseling van de seizoenen. Daardoor zien de kinderen ook de verandering en zijn ze zuinig op wat groeit en bloeit.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- Mocht het zo zijn dat een kind gebruik maakt van externe hulp zoals een fysiotherapeut, dan is er overleg tussen alle betrokken partijen en kan het zo zijn dat de fysiotherapeut in de groep samen met het kind aan de slag gaat.
- Peuters die dit willen, gaan op bezoek bij het leerplein van school. Zo maken ze langzaam al kennis met de school.
- Tijdens het plaatsingsgesprek stemmen wij het slaap- en eetritme af met ouders.
- Wij proberen ons hier zoveel mogelijk aan te houden. Voor 09.00 uur geven wij geen fles en na 17.00 uur geen groente of fles meer. Mochten er dingen veranderen in het eet of slaapritme geven ouders dit aan ons door.
- Samen met basisschool De Verwondering zijn we een kindcentrum. Door onze samenwerking creëren we voor kinderen een doorgaande lijn van nul tot dertien jaar. Voor de overdracht maken we gebruik van de beginkenmerkenlijst van de basisschool.
- Na de start van het kind bieden we ouders een evaluatiegesprek aan. Soms is dit kort na afloop en soms plannen we een afspraak, afhankelijk van wat wenselijk is.
- Elk jaar hebben we de jaarlijkse observaties en 10-minuten gesprekken met ouders.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- De buitenruimtes zijn afgesloten door middel van een hek.
- Op elke groep hebben ze hoge deurklinken of klinken die zijn omgedraaid zodat de kinderen niet zelf de ruimte uit kunnen.
- Als we naar buiten gaan voor een uitstapje in de buurt, maken we gebruik van de ringenslinger. Deze kunnen de kinderen goed vasthouden en blijven we bij elkaar.

Vierogenprincipe

Dit geldt voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert met de beroepskracht. We zorgen ervoor dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden. In ons kinderdagverblijf realiseren we dit op de volgende manier:

- ✓ Door de glazen wand bij de Krekels is er altijd toezicht vanuit het leerplein in de basisschool door leerkrachten en/of bso collega's.
- ✓ Bij de Vuurvliegjes is er toezicht vanuit de Krekels en omgekeerd. De Spinnetjes en de Krekels hebben toezicht tot elkaars ruimte door het raam in de toiletruimte en door leerkrachten en/of bso collega's vanaf het leerplein.
- ✓ De slaapkamer van de Vuurvliegjes is van buitenaf te zien door middel van een raam in de deur.
- ✓ Als er weinig kinderen zijn en er maar één pedagogisch medewerker nodig is, zorgen we ervoor dat er altijd een tweede volwassene in de directe omgeving is.
- ✓ Op de slaapkamers is toezicht via het raam naar de ruimte of het buitenraam.

De uitwerking van het vierogenprincipe en de maatregelen die we hierbij nemen hebben we besproken met de oudercommissie.

- We laten de kinderen onder toezicht het trapje van de aankleedtafel op- en afklimmen.
- Als we tijdens het buitenspelen de fietsjes gebruiken, hebben de kinderen schoenen aan en spelen niet op blote voeten.
- Kinderen mogen zelf op de boomstammen of glijbaan klimmen wanneer zij hieraan toe zijn. We ondersteunen waarbij nodig.
- Wanneer de baby's buiten spelen, maken we geen gebruik van de fietsen.
- Bij een te hoge of een te lage temperatuur, of bij onweer of hele harde wind, gebruiken we de buitenbedden niet.
- Op de slaapkamer hebben we een alarm op de hoge bedden. Mocht er een bed niet gesloten zijn, dan gaat het alarm af.
- We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Veel regels en werkinstructies zijn hierop gericht. Maar we willen en kunnen de kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook ruimte, de wereld mogen ontdekken,

leren met vallen en opstaan. Kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen, horen hierbij. We leren kinderen stap voor stap omgaan met situaties die zij spannend vinden. Zo leren ze ook hun eigen grenzen kennen en verleggen. We voeren jaarlijks een risico-inventarisatie uit, waarbij we kritisch kijken naar de veiligheid en hygiëne van de locatie. Het plan van aanpak wat hieruit voortkomt, bespreken we met de oudercommissie en hierover informeren we alle ouders.